

Juozo Miltinio dramos teatras lapkričio 7, 8, 9 d. kviečia į Rimanto Tereso spektaklio „Provokatoriai“ premjerą. Dviejų dalių komedijoje žiūrovai kviečiami pažvelgti į pasaulį Sławomiro Mrożeko akimis – ciniškai, lyriškai ir su šypsena.

Aktorius Rimanto Tereso panevėžiečiams pristatyti nereikia – jis teatro scenoje matomas beveik keturiasdešimt metų, kūrė vaidmenis Juliaus Dautarto, Sauliaus Varno, Rolando Atkočiūno, Artūro Areimos ir kitų režisierių spektakliuose. Bet aktorius duona šiam menininkui – tik viena iš galimybių skleistį savo kūrybiškumą. Laisvalaikį jis leidžia tapydamas arba rašydamas, o teatre mėgsta ne tik vaidinti, bet ir vadovauti spektaklių pastatymams.

Nors režisuoti R. Teresas mėgino studijų metais, daugiau į šią profesiją gilinosi devintojo dešimtmečio pabaigoje. Per trisdešimt metų jis sukūrė keturiolika spektaklių J. Miltinio dramos teatre bei kitose Panevėžio, Vilniaus, Liepojos (Latvija) bei Gabrovo (Bulgarija) scenose. Vyresnio amžiaus žiūrovai turbūt prisimins jo pastatymą „Atviroje jūroje“, kuris pagal kitą S. Mrożeko tekstą Panevėžyje buvo rodomas nuo 1999 metų.

Statyti pirmąją lenkų dramaturgo S. Mrożeko pjesę „Policija“ aktorius ir režisierius norėjo dar jaunystėje. Pirmą kartą ją perskaitė, rekomendavus teatro literatūrinės dalies vedėjui Giedriui Gabrėnui, žurnale „Užsienio literatūra“ („Inostrannaya literatura“).

„Domėjausi diktatoriškomis, totalitarinėmis valstybėmis. Didelę sąmoningo gyvenimo dalį praleidau sovietinėje sistemoje. Iškart supratau, kad čia mano pjesė,“ – prisimena R. Teresas. Jį žavi „Policijoje“ besiskleidžiančios realistiškos absurdo situacijos bei meistriškai jungiami cinizmo ir lyrizmo elementai.

Kūrinyje vaizduojama išgalvota valstybė, kurioje nebeliko jokio pasipriešinimo prieš valdžią. Nuolankumą demonstruoja net paskutinis politinis kalinys, tad policijos viršininkas, nenorėdamas likti be darbo, nusprendžia valstybės priešą sukurti pats. Nusikalstamos veiklos jis įsako imtis uoliausiam policijos seržantui, profesionaliam provokatoriui, kuris iki šiol tyrė visuomenės palankumą savo valdovams. Pjesės kulminacijoje tampa akivaizdu, kad visi veikėjai vienas kitą provokuoja.

Spektakliui R. Teresas parinko kitą pavadinimą, nes, jo manymu, „per kelis dešimtečius mūsų policija labai pasikeitė, tačiau Mrożeko pjesė tebėra labai aktuali. Gyvename demokratinėje valstybėje, viešai deklaruojama minties laisvė, bet žmogus vis tiek taikosi prie sistemos, jo prašoma pranešti apie viešosios tvarkos pažeidėjus, o slaptoji policija ieško valstybės priešų.“

Į kelionę po Mrožeko sukurta pasaulį režisierius pakvietė aktorius Giedrių Arlauską, Joną Čepulį, Emilį Pavilionį, Tomą Razmislavičiūtę-Juodę, Gintautą Žiogą. Dar trisdešimties neturintis E. Pavilionis spektaklyje kuria seno generolo vaidmenį.

Prie šio spektaklio su R. Teresu dirba ir senas jo bičiulis scenografas bei kostiumų dailininkas Sergėjus Bocullo. „Esame geri draugai, puikiai vienas kitą suprantame. Jis yra aukščiausios klasės profesionalas, turi humoro jausmą ir kritinį požiūrį į savo bei kitų darbą,“ – sako režisierius.

Spektaklio kūrėjas pastebi, kad Mrožeko dramaturgija yra sudėtinga, netgi klatinga, todėl ją įdomu nagrinėti. „Tikiuosi, – neslepia režisierius – šis darbas suteiks malonumo bei atradimo džiaugsmo žiūrovams, aktoriams ir man“.

Spektaklio premjera numatoma 2019 m. lapkričio 7, 8, 9 d. J. Miltinio dramos teatre. Planuojama spektaklio trukmė 2 val. 20 min.

Fotografija: A.Gudas

